

GAZETA WARSZAWSKA

W SOBOTĘ DNIA 3. MARCA ROKU 1792.

Z Warszawy dnia 5. Marca.
Na mocy Nowego Prawa, dozwalającego tutejszey Królewskiej Kolegiacie *Warszawskiej*, ażeby miała z Kapituły swoiey (iak mają Kapituły Katedralne) Deputata w Trybunale Koronnym; obrany jest na Seymiku w *Łomży*, Pierwszy Deputat z teyże Kapituły z Xięstwa *Mazowieckiego*, JX. *Felix Wodziński* Kanonik *Warszawski*, Archidiakon *Łowicki*.

Z Paryża d. 6. Lutego. Na Sessyi *Narodowego Zgroma:* dnia 3. Deputacya *Miasta Chartres* y rozmaitych innych *Miast* żaliła się, że *Bilety Wexlowe* *Patryotycznych*

Kas, aż do owych *Miast* dochodzą, że gotowe pieniądze coraz barzieszy nikną, że *Towary* są płacone samemi tylko pieniędzmi papierowemi, a *Poborcy* na opłatę *Podatkow*, nie chcą przyjąć pieniędzy papierowych. *Administratorowie* *Patryotycznych Kas*, już w tey mierze niektóre urzządzenia poczynili.

Dopiero *Pan Condorcet* w zabranym *Głosie* dowodził, iż chcąc temu zabiedz, ażeby *Władza Wykonawcza* nie miała tak wiele sposobności do *Korrupcyi*, należy skrócić zbyt wielki teyże *Władzy* wpływ do zarządzenia *Skarbem* *Narodo-*

wym. Mniemał zatem on, iż Komissarzów Skarbowych, Lud powinien obierać, y że złożenie z Urzędu tychże Komissarzów, powinno się dzieć przez Akt *Prawodawczego Korpusu*, nie podpadający pod *Sankcyę* Króla. Propozycya, ta z wielkim oklaskiem była przyjęta, godna druku osądzona, y w ciągu tygodnia Decyzya względem niey ma być uczyniona.

Na Sessyi dnia 4. doniesiono, że *Port Bresteński*, gdzie większa połowa całej *Francuskiej* Potęgi Morskiej nayduie się, ze wszystkich niemal Officerów Flotnych teraz jest ogołocony. *Narodowe Zgromadzenie* w Poniedziałek rozrządzenie, iak wakujące miejsca Officerkie mają być znowu osadzone. Uwiadomiono także, że Nieprzyjaciele *Konstytucyi*, 6. Millio: gotowych pieniędzy z Kraiu wyprowadzili. Uchwalono, że Dekret przeciwko takiemu wywiezieniu gotowizny, ma być uczyniony.

Na Sessyi dnia 5. Deputowany z Departamentu *de Loth* oznaymił, iż w Dystrykcie *Faugés* wielkie panują zamieszania. Umyslnie tam znowu Zamki palą, y wie rabują. Skarżono się też na Xięży Nieprzyjętych, wkładając na nich, że po wszystkich niemal Departamentach wielkiego nieszczęścia mają być przyczyną. Wezwano nadto Ministra *Interessów wewnętrznych* do *Zgromadzenia*, który obiecał za 8. dni przynieść Raport o panujących

w Kraiu zatargach względem *Religii*, y o stanie zapaśnym Potrzeb do życia nieuchronnych. (Tyle on znajdzie w dzisiejszey naszej *Francyi Potrzebnych Zapasów*, wiele y *Religii*.)

Przy końcu Sessyi doniesiono jeszcze, że w Departamencie *l'Aisne*, 15. *Zgromadzeń* w zupełney nayduie się *Insurrekcyi*.

Minister nasz przy Dworze *Berlińskim* Pan *de Segur* nie bawiac ztamtąd napowrót jest spodziewany, y Pan *Custine*, iak *Chargé d'Affaires* tam zatrzyma się.

Z *Koblencz* donoszą, iż *Anglia* kazała *Francuskim* Xiążętom deklarować, że przy wybuchnieniu *Wojny z Francyą*, w zupełney *Neutralności* trzymać się zechce. Rozgłoszono bez fundamentu, iakoby *Ministra* naszego z *Koblencz* nazad przywołano.

Z *Bruxelli* d. 9. *Lutego*. Dla za-twierdzenia spokojności w *Brabancyi*, powinien wprzod, iak się zdaie, poprzedzić decydujący *Obrot Francuskiej* sytuacyi. I u nas tu za rzecz niemal pewną twierdzą, że *Cesarz y Król Pruski* ku temu zamiarowi w czasie nadchodzącey *Wiosny*, naymocniey wpływać będą.

Emigracye z Francyi, nadzwyczajnie wzmagają się. *Szlachta, Officerowie, Mieszczanie, y Chłopi Francuscy*, swą *Ojczyznę* opuszczają. Y od nas ieszcze *Emigracye* do *Douay y Bethune* nie ustają. Ci, którzy w *Woysku Insurgentów* flu-

żyli na stopniu Officerskim, miano-
wicie spieszą ku owym Miastom,
w nadziei osiągnięcia dawnych zno-
wu swoich stopniów.

Deputowani Stanow Flandryi w
Liście do Pełnomocnego Ministra
Cesarzkiego w *Niederlandach*, Hra-
biego *de Metternich* pisany, wyra-
zili, iż wielce z tego są kontenci,
że *Sprzysięgłych przeciwko Kraiowi*
wzięto do aresztu, y że rzeczą
jest nieuchronną ukaranie ich we-
dług przewinienia, spodziewając się
przytym, iż *Generalny Rząd* takie
uczyni dyspozycye, ażeby zaraza-
takowych spisów nie szerzyła się
daley, y Prowincyi *Flandryjskiej* nie
zaięła. Deputowani z *Hannoni*,
którzy tu przywieźli *Akt* od Stanow
Hannoni podpisany iednomysłnego
żądanych Subsydyów uchwalenia,
łaskawie barzo od *Generalnych Gu-
bernatorow* byli przyjęci, y na obiad
zatrzymani.

Z *Paryża* dnia 6. Lutego. W Do-
mu *Maffiac*, gdzie Koloniści *West-
Indyjscy* zgromadzaią się, czytano
zawczora List z *Cap* na *St: Domingo*
datowany dnia 16. Grudnia z
doniesieniem, że *Murzyni* zbunto-
wani, uciekli między Góry, gdzie
głód y nędzę wytrzymywać muszą.
Obiecali oni wrócić się do poslu-
szeństwa nazad, gdyby dla siebie
mogli zyskać Pardon; przyrzekli
też wydać 50. z ich Dowódców;
ale propozycyi tej nie przyjęto;
lecz domagano się, ażeby się pod-
dali na dyskrecyą. Dla przywró-

cenia znowu Plantacyi Cukru y Ka-
wy na *St: Domingo* spustoszonych,
trzeba nakładu od 120. Millionów,
y 600,000. *Liwrow*.

Z *Wiednia* d. 8. Lute: Z 12,000.
Woyska *Austryackiego*, do Marszu
ku *Francuskiej* Granicy *Kommode-
rowanego*, 8,000. przez *Kray Ty-
rolski*, iak pogłoska niesie, ma cią-
gnąć ku *Szwabii*. Dzień iednak a-
ktualnego ruszenia, ieszcze wia-
domy nie jest.

Gdy *Francuski* Posel niedawno
Xiążęciu de Kaunttz podał nayo-
żnieysze Dekreta *Narodo: Zgroma-
dzenia* do dnia 21. Stycznia zapa-
dłe, nalegał przytym, namocy zle-
cenia swego, o *Kategoryczną De-
klaracyą*; ale tej ieszcze nie ode-
brał.

Posel *Pruski*, długą z *Xiążęciem*
de Kaunttz odprawił *Ministryalną*
Konferencyą, po której, odgłos o
Wojnie odzywa się teraz częściej;
głoszą też, że *Pruski* General *de*
Bischofswärder z ważnemi wkrótce
Zleceniami z *Berlina* tu jest spodzi-
wany.

Doszła tu wiadomość, że w *Bru-
xelli* odkryto Spisek, którego *Na-
czelników* iuż tam wzięto do are-
sztu. Cesarz po tej wiadomości,
zaraz *Hrabiego de Collonitsch* *Ku-
ryerem* z ważnemi Listami wysłał
do *Bruxelli*. *Zatarga* z *Dworem*
Londyńskim o *Ratyfikacyą Konwen-
cyi* w *Hadze*, ieszcze nie jest zakoń-
czona.

Z Saxonii d. 12. Lut: Kuryer Gabinetowy Below z Drezna poślany jest do Parmy z Ratyfikacją Kontraktu Ślubnego między Saskim Xiążęciem *Maxymilianem* y między Xiężniczką *Parmeską Maryą Antonią*. Ślubny zaś Akt na wiosnę ma nastąpić.

Na wsparcie Ubogich w Dreznie, łożono w zeszłym Roku 45,028. Talarow. Do Kaszy Ubogich z Składki weszło 45,701. Talarow, do której Xiąże Jmć Elektor sam 16,829. Talarow zaliczyć kazał.

Z *Semlina* d. 30. Stycznia. Korrespondencyjne Listy z *Carogrodu* y z *Grecyi* do nas y do obcych Kraiów, y nawzajem, tak liczne przechodzą teraz przez *Semlin*, iak dawniey nawet niebywało. Powodem do tego naygłówniejszym, zapewne być muszą Handlowe Interessa.

Z *Frankfurtu* d. 11. Lutego. Zaciągi dla *Francuskiego* Emigrantów Reymentu *Wittgenstein*, iak słyhać, pomyślnie idą. Pierwszy iego Batalion już doprowadzony jest do liczby 550. Żołnierzy. Xiąże *Maurycy de Salm-Kyrburg* Reyment Huzarów, iak głoszą, zwerbuię dla *Francuskich* Xiążąt.

Dla Fortecy w *Moguncyi*, wiele Pallisad kazano przygotować, y gdyby okoliczności tego wymagały, tedy Załoga Cesarzkiego Woyska do *Moguncyi* będzie wprowadzona.

Z *Kolonii* d. 9. Lutego. Z *Koblentz* donoszą, że Brat Starszy Krola *Francuskiego*, zupełnie już ozdrowiał. Woyska *Mogunckie* y *Monasterckie*, które dotąd były w Kraiu *Leodyjskim*, rozpoczęły już swóy odwrot ztamąd.

Wypis z Listu z *Alicante* d. 10. Sty: Odebraliśmy wiadomość niewątpliwą, iż w Państwie *Marokańskim* Woyna Domowa wybuchnęła, y wielkie panuie zamieszanie. Już na dniu 5. Grudnia zeszłego roku, Xiąże *Mulay Ischem* w *Maroko* na Cesarza *Marokańskiego* proklamowany został. Na dniu 7. tegoż Miesiąca, Proklamacyą tę we wszystkich Meczetach Stolicy ponowiono. Przy tej ceremonii, było przytomnych 200. Deputowanych z Obozu *Benasar*, którzy imieniem całego Woyska Przysięę wierności wykonali. Za tym przykładem wszystkie poszły Prowincye bliskie Stolicy *Marocco*. Cesarz zaś *Marokański* do tego czasu w cichości trzymał się w *Rabat*, gdzie przy sobie około 7,000. ma Żołnierzy, ale y między temi wielka jest dezercya dla drożyzny Prowiantow. Teraz on z swoim Woyskiem ma ciągnąć do *Marocco*, albo, iak drudzy twierdzą, do *Tanger*. Niezawodnie więc między nim y Rywałem iego przyidzie do Potyczki. Xiąże *Mulay Islama*, także ma się ubiegać o Cesarzką Godność.

S U P L E M E N T

DO GAZETY WARSZAWSKIEY

W SOBOTĘ DNIA 5. MARCA R. 1792

Z Paryża d. 10. Lut: Wyszły tu z druku, dawniey pisane Księgi pod Tytułem: *Dziela po śmierci Pana Rulhieres pozostale*. Tuteysi nasi *Demokraci*, z wielką ciekawością roskupią te Książki, a to dla tego, że w nich znajdują się rozmaite Satyryczne Anekdoty, tykające Stan wewnętrzny dawnego niegdy Dworu *Petersburskiego*; przeciwko któremu dzisieyszemu, wielką nienawiść mają ciż nasi *Demokraci*, iż terażnieysza *Monarchini Rossyjska*, nayspierwsza skutecznie y jawnie deklarowała się za *Emigrantami Francuskiemi*, a tym samym przeciwko Buntowniczey Władzy we *Francyi* dziś panującey. Jedna tylko rzecz odraża tychże naszych *Demokratow* od czytania tych Ksiąg, iż w nich znajdują się uwagi sławnego niegdy Polityka Pana *de Chavigny*, który swego czasu pisząc (aitż temu więcey niż pół Wieku) z głębokich Politycznych Prawideł wykalkulował, y iak Wieszczym Duchem przepowiedział, iż *Rossya* (ledwo za iego czasów w Rządzie innych Dworów znana) przyidzie wkrótce do tego, że będzie do wszystkich Koron dzielnie wpływała. Tych Pana *de Chavigny* wyrazów, nie mogą znieść *Demokraci*, nje dla tego, że on kiedyś to przepowiedział, ale że iak na ich nieszczęście zgadł teraz doskonale. Tego też zgryść niemogą nasi *Demokraci*, że *Piotr Wielki* Imperator *Rossyjski*, był niegdy we *Francyi*, chcąc się nauczyć Rządu dobrego od *Francuzow*; a teraz Imperatorowa *Rossyjska* śmie nauczać Rządu y Rozumu tychże *Francuzow*, swoich niegdy Nauczycielów: *Discipulus supra Magistrum*. To prawda, że *Francya* nasza, była niegdy iak świeca gorzeiąca, wszystkim ognia udzielała, a sama z niego nic nie traciła; iakże tylko tę naszą Swieczę dzisieyszym Nierządem zgasiliśmy, musimy iść sami do Sąsiada po ogień.

Wypis z Listu z *Satokolmu* d. 10. Lutego. Dnia 6. tego Miesiąca

liczna Deputacya z Seymujących Osób złożona, uroczyście Krolowi Jmci w *Gesle* dziękczynienie złożyła za Pokoý, staraniem iego ku dobru Oyczyzny między *Szwecyą* y *Rossyą* przywrócony. Na czele tey Deputacyi był Marszałek z Oratorami trzech innych Stanów. Składała się ona z 48. Osob z *Rycerswa*, y 24. Osob z każdego z innych Stanów.

Przed kilką dniami, przybyło od *Francuskich* Xiążąt do *Sztokholmu* dwóch Kuryerów, którzy natychmiast z Listami swemi do *Gesle* udali się.

Z *Listu z Wiednia* d. 8. *Lut*: Owe Bataliony w *Morawii* do marszu ku granicy *Francuskiej* kommanderowane, ruszyły już z stano-wiska swego, y maszerują tymczasem aż do granicy naszego *Territorium*, ażeby zaraz przez obce *Territoria* przechodzić mogły, skoro tylko odpowiedź na Listy Rekwizycyjne o przechód dla naszego Woyska dojdzie. Y z Reymentu Arcy-Xięcia *Ferdynanda*, w *Preźburgu* stojącego, Batalion ieden dąży już Marszem ku wspomnianym okolicom. Korpus naszego Woyska w owych okolicach, skoro wspomniane Bataliony staną tam na miejscu swego przeznaczenia, złożone będzie z 8. Batalionow Infanteryi, y z 6. Wydziałow Kawaleryi, pod Kommandą Felt-Marszałka-Leytnanta Hrabiego *Oliwier Walis*, któremu za Brygadyera przydano Generał-Majora *de Brentano*.

Listy z *Niderlandow* nadeszłe, powodem były do posłania Ordynansu do *Czech*, ażeby niezwłocznie 7. Batalionów sposobito się do Marszu. Podobne Ordynanse posłano do Woyska w *Morawii*, *Austryi Wyższej*, y *Niższej*, tudzież y w *Kroacyi*; a tak, wkrótce 24. Bataliony rozpoczną Marsz ku *Niderlandom*.

Twierdzą, że przy tutejszym Dworze naydujący się Minister *Pruski* *JP de Jakobi* został nazad przywołany, y że na iego miejscu Posel w wyższym Charakterze *Pruski* niebawiac ma nadiechać. Wreszcie, widoki u nas coraz barziej są za Woyną.

Z *Ratyzbony* d. 9. *Lut*: Wiemy wprawdzie, że z strony Cesarza Jmci posłany pod dniem 3. Grudnia zeszłego Roku do *Paryza* List w Sprawie *Alfackiej* od Sprawiającego tam Cesarskie Interessa Pana *de Blumendorf*, Krolowi Jmci oddany został; ale żadna jeszcze odpowiedź na ten List nie nastąpiła. Wątpimy wreszcie, ażeby ta wieść na fundamencie była rozgłoszona, iakoby niektórzy z Xiążąt *Niemieckich* mieli już wchodzić w partykularną ugodę z *Francyą*; u nas tu przynajmniej jeszcze nic legalnego nie dało się słyszeć o tym.

Z Sztokolmu d. 7. Lutego. Táyna Deputacya na Seymie w Gesle, na dwa Departamenta podzielona, dwa razy na dzień swoje odprawuie Sessye. Osobom Seymującym w Gesle nie schodzi na niczym, co tylko do wygody tak w Mieszkaniach, iak y Prowiantach &c. służyć może. W każdą Szrodę Marszałek dla Dam Miasta daie Bal, na który całe Rycerstwo bywa zaproszone. Stan Rycerski postanowił Dyaryusz Seymowania swego kazać wydrukować. Inne Stany nie deliberowały ieszcze nad wspomnioną Propozycyą. Królewic Następca przytomany jest na wszystkich Zgromadzeniach Deputacyi Táyney, którey Departament jeden zatrudnia się Interessami Skarbu Publicznego, drugi zaś Interessami Długu Narodowego. W Departamencie pierwszym, wielkie ma znaczenie Xiądz Nordin z Telestea w Norlandyi, a w drugim Biskup Wallquist. Wszystkie cztery Stany Królestwa uchwały, ażeby za przywrócenie Pokoju między Szwacyą y Rossyą, Publiczne Dziękczynienie było oświadczone Królowi Jmci.

Od Rzeki Menu d. 11. Lut: W Kraiu Xiążąt Hohenlohe iuż ma być do 800. Francuskich Emigrantow, których ieszcze ma przybyć tam 1,000. innych. Wspomnieni Emigranci, staraią się teraz o pozwolenie dla siebie Zamku Waldenburg, ponieważ Zamek Phedelbach, gdzie teraz Xiąże de Condé nayduie się, jest zaszczipły, dla umieszczenia tak wielu Ludzi.

Lubo Xiąże de Würtemberg, iuż trzech Kuryerów posłał do Oberkirch, Oppenau &c: ażeby Emigranci ustąpili ztamtąd, tymczasem niesłychać ieszcze, ażeby Emigranci Francuscy, których tam do 4. tyślicy rachuią, mieli się iuż ztamtąd wyprowadzić.

Między Xiążęciem Würtembergskim y Margrabią Baadenskim odprawia się w Hornburg Konferencye, dla przedsięwzięcia spólnych środków przeciwko zgromadzeniom się Emigrantów w Niemieckich Kraiach do Biskupstwa Strażburjskiego należących.

Z Austryi dnia 11. Lutego. Chwila ostatecznego Politycznych Okoliczności rozwiązania, zdaie się być nie daleka, bo na dniu 7. posłaño do wszystkich Reymentów, w gotowości do Marszu iuż będących, od Woienney Rady Ordynans ruszenia nieodwłocznie, y na mocy tegoż Ordynansu, większa także część drugiego Reymentu Artyleryi w Wiedniu, y na okół, kwaterą stojącego, za kilka dni z miejsca ruszy. Rozmaici Officerowie z Lekkiey Jazdy Cesarz przytomni w Wiedniu, nagle do stanowiska swego musieli odiechąć, y do Marszu się przysposobić. Kuryer Paruski dnia 6. do Wiednia przybyły, miał być pochopem do rozesłania Ordynansów namienionych,

Z Wiednia d. 8. Lut: Względem Konkursowego Examinu Xieży, ad Curam Animarum przeznaczonych, Cesarz Jmć postanowił między innymi, co następuje:

„ Gdy Pismo Święte Głównym jest źródłem wszelkiej wiadomości Chrześcijańskiej, y wszystkich Umiejętności Teologicznych fundamentalną jest zasada, czytanie więc onogo, dożywotnim być powinno zatrudnieniem Duchowieństwa; zaczyni dla zniewolenia Xieży, y z tego powodu ieszcze do pilney nauki Biblii S. postanawiamy, ażeby Pismo S. odtąd za jeden z istotnych Artykułów przy Examinach Konkursowych było poczytane, y ażeby Xieża starający się o Beneficium curatum obowiązani byli podczas Konkursowego Examinu, ze dwóch Rozdziałów z Nowego Testamentu uczynić na Piśmie Wykład y tłumaczenie obfzerniejsze y iasniejsze czyli Paraphrasim, który Wykład tak iak inne przy takich Examinach naznaczone Prace, wraz ze zdaniem y Klasyfikacyą Examinatorów, mają być przyłączone y przyflane. „

„ Cesarz Jmć, chcąc Prawo Nominowania na Beneficia, nie tylko przy wzystkich do Rzędu należących Kollacyach, ale też y przy Plebanjach nowych, z Funduszu Religii założonych, o sobiście sam przez się exekwować, rozporządza, ażeby Dykasterya dla osadzenia Plebanii namięnionych y mniejszych Beneficjów, których Kollacya pod dniem 26. Maia Roku 1786. rzezonym Dykasterjom była powierzona, odtąd Informacye także do Dworu przyflaly. „

Przy dzisiejszey Gazecie, rozdaie się Addyament, zawierający resztę Konfitycyi nowey o Rozgraniczeniu Normalnym w Wielkim Xieństwie Litewskim.

DONIESIENIA Z WARSZAWY DNIA 3. Marca Roku 1792.

Kommissya za Reskryptami JKmci do rozładzenia Sprawy Starozakonnego Lewka Mendłowicza z Wyszogroda, z Wierzycielami y Dlužnikami onegoż wyznaczona, wzystkich tak Kredytorów, iako y Dlužników obwieszcza, iżby na dniu 19. Mieliąca Marca Roku bieżącego 1792. w Mieście Wyszogrodzie, na terminie przez Innotelcentysze z mocy powtornego Reskryptu wyszłe, oznaczonym, stawali, y Prawa swoje likwidowali.

Roku 1789. w 8brze przyflana jest z Anglii do Gdańska Lektyka z Adressem dla Xieżney Jeymcy Lubomirskiej do JJ. PP. Gibsons y Alkinson, którzy niewiedząc dla której Xieżney Lubomirskiej taż Lektyka jest przeznaczona, czynili do różnych Osob w Warszawie mieszkających, iako to do JJ. Teppera y innych odezwy, żądając zawiadomienia w tęż mierze, lecz dotąd żadnego nie odebrawali, przymuszani są podać do Gazet takowe doniesienie, aby Właściciel owey Lektyki rekwizycyą do nich uczynił, y za okazaniem dowodów wialności, y powróceniem Expeny transportu Okrętowego, rzeczoną Lektykę odebrał, inaczey po upłynionych odtąd 6. Mieliącach, taż Lektyka przez Licytacyą przedana będzie.

Kommissya za Reskryptem Jego Kró: Moscici do rozładzenia Sprawy Sukcessorów niegdę Ur: Jakuba Morantego wyjednana, obwieszcza wzystkich w ogule Kredytorów wspomnionego Ur: Morantego, aby ci dla kończący się teyż Kommissyi w czelie iak nayprętlzym z prawami y pretensyami iakowe mieć mogą, przed nią stanąc, y też Prawa swoje dowodzić y likwidować starali się.

Andrzej Taussman Kupiec y Obywatel Warszawski, chcąc skaslować Handel swój Materalny, donosi Publiczności, iż za iak naymnieyszą cenę wzystkie swoje Towary przedawać będzie. Mieliska w Pawilonie w Pałacu J. W. Malachowskiego Referendarza Koronnego, Marszałka Seynowego.

Pewna Osoba z d. 29. Lutego na 1. Marca Roku terażnieyszego, przypadkiem zgubiła Skryptów 6. jeden na Czer: Zł: 700; Drugi na Czer: Zł: 500; Trzeci na Czer: Zł: 60; Czwarty na Czer: Zł: 30; Piąty na Czer: Zł: 20; Szosty podobnież na Czer: Zł: 20; przez różne Osoby podpisane. Ktoby takowe Skrypta znalazł. lub o nich wiedział, niech raczy one oddać do Kanceliaryi Ziemiańskiej Warszaw: lub tamże dać znać, a tam od Właściciela przyzwobierze nagrodę.